

УДК 336

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ АДЖАМСЬКОЇ ГРОМАДИ

П. Щербина, група ФС-24

Центральноукраїнський національний технічний університет

Фінансову політику територіальної громади доцільно розглядати як систему заходів, спрямованих на мобілізацію фінансових ресурсів, їх розподіл і використання для виконання громадою своїх функцій. Фінансова політика розвитку громади спрямована на регулювання власної фінансової системи, досягнення певних економічних та соціальних цілей та вирішення питань місцевого значення.

Аджамська сільська територіальна громада (Кіровоградська область) демонструє фінансову самостійність і ефективне управління ресурсами навіть у складних умовах воєнного стану.

За підсумками 2022 року, Аджамська громада посіла 2 місце серед сільських громад Кіровоградщини за рівнем доходів (43,6 млн грн), що підкреслює ефективність її фінансової політики. Бюджет громади у 2024 році становив понад 51,4 млн грн, з яких: загальний фонд - 51,2 млн грн, спеціальний фонд - 252 тис. грн. Ці показники свідчать про потужний фінансовий потенціал громади.

Основні джерела фінансування громади поділяються на:

1. Власні надходження (найважливіше джерело доходів, яке забезпечує фінансову незалежність громади): податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) – найбільша стаття надходжень, єдиний податок (сплачується підприємцями-фізичними особами), плата за землю (орендна плата та земельний податок), акцизний податок (реалізація підакцизних товарів), адміністративні збори (реєстраційні послуги).

З метою збільшення власних надходжень Рішенням виконкому Аджамської громади збільшено ставку податку на нерухомість для комерційних об'єктів на 10% та розширено перелік туристичних зборів на території громади.

Результатом щомісячного аналізу коливань надходжень через військові дії та зміну економічної активності стало скорочення несуттєвих витрат на 12% (заміна паперових процедур на електронні, оптимізація штатного розпису тощо).

В громаді запроваджено систему гнучкого бюджетування через щоквартальні ревізії бюджету з можливістю перерозподілу коштів між статтями залежно від поточних потреб: медицина, безпека, інфраструктура.

Загалом власні надходження за 2024 рік зросли на 18% у порівнянні з попереднім роком. Стратегічна мета на 2025 рік - досягти 25% зростання власних надходжень і закріпити позицію антикризового лідера серед громад регіону.

2. Державні трансферти: субвенції (освіта, медицина, соціальний захист), дотації (вирівнювання фінансової спроможності громад).

3. Інші джерела: міжнародні гранти (ЄС, USAID), кошти обласного бюджету (співфінансування окремих проєктів сталого розвитку), благодійні та спонсорські внески.

За останні роки Аджамською громадою підготовлено 5 успішних заявок до міжнародних фондів (ЄС, USAID). Отримано понад 2 млн грн на розвиток мережі ЦНАП. Прикладом успішного партнерства з приватним бізнесом є підписаний договір концесії з ТОВ «АгроСервіс» на утримання двох спортивних майданчиків.

Війна суттєво вплинула на фінансову політику громади та розставила пріоритети фінансування. Деякі програми розвитку були призупинені або скорочені, а кошти перенаправлені з розвитку громади на гуманітарні та оборонні потреби. Пріоритет –

енергоефективність, безпека, резерви на непередбачені ситуації. Фінансове навантаження на бюджет громади збільшилось через підтримку внутрішньо переміщених осіб, медичних закладів і шкіл, які стали гуманітарними центрами громади. У 2023 році громада виділила 1,6 млн грн на підтримку Збройних Сил України (амуніція, техніка, ремонт, підтримка військових).

Проте, попри війну, громада продовжує підтримувати ключові сфери: освіту (фінансування шкіл, дитсадків, зарплати працівникам), медицину (підтримка амбулаторій, закупівля ліків), інфраструктуру (ремонт доріг, освітлення, благоустрій), соціальну сферу (допомога внутрішньо переміщеним особам, ветеранам, пенсіонерам). Зокрема, інвестиції у соціальну сферу у 2024 році порівняно із 2023 зросли на 25%. Важливим кроком фінансової політики стало створення резервного фонду громади (5% від щоквартальних надходжень відкладається на «чорний день»). Використання резервних коштів відбувається виключно за рішенням оперативного штабу при критичних надзвичайних ситуаціях.

Таким чином, Аджамська громада виступає прикладом відповідального управління, здатного забезпечити розвиток і стабільність навіть у надзвичайних умовах. Загальною метою фінансової політики Аджамської громади є забезпечення добробуту населення, розвиток територіальної громади та реалізація її стратегічних цілей. Досвід Аджамської громади демонструє, що грамотна фінансова політика, відповідальне планування, ефективне використання ресурсів, підтримка з боку держави та залучення додаткових джерел фінансування (наприклад, від міжнародних партнерів) можуть забезпечити достатню життєздатність громади. Прозорість у формуванні та використанні бюджету є важливим принципом фінансової політики, що сприяє довірі та участі громадян.

Список літератури

1. Офіційний сайт Аджамської сільської територіальної громади. URL: <https://adzhamaska-gromada.gov.ua/>